

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle maisematyölupa Katlakoski

Ympäristölautakunta 05.12.2023 § 84

Esittelijä: Vs. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Valmistelija: Vastaava rakennustarkastaja Iivari Petri

Hakemuksen aikaisempi käsittely

Karkkilan kaupungin vastaava rakennustarkastaja on tehnyt maisematyölupapäätöksen 21-0005-M, jolla on myönnetty lupa hakemuksen mukaiseen metsän hakkuuseen osayleiskaava-alueella sijaitsevalle kiinteistölle 224-405-0001-0052. Tästä maisematyölupapäätöksestä Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry. sekä luvan hakija jättivät oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus käsiteltiin ympäristölautakunnassa ja lautakunta palautti maisematyöluvan rakennustarkastajan käsiteltäväksi uudelleen.

Luvan hakijan toimittamien lisäselvityksien jälkeen vastaava rakennustarkastaja myönsi maisematyölupapäätöksen 21-0123-M kiinteistölle 224-405-0001-0052. Tästä maisematyölupapäätöksestä ovat Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry. sekä luvan hakija jättäneet oikaisuvaatimuksen. Karkkilan ympäristölautakunta on valituksenalaisella päätöksellä pitänyt rakennustarkastajan maisematyölupapäätöksen ehtoineen voimassa. Lautakunnan päätöksestä ovat hallinto-oikeuteen tehneet valituksensa ELY-keskus, Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri sekä luvan hakija.

Helsingin hallinto-oikeus on 23.12.2022 tekemällään päätöksellä palauttanut Karkkilan ympäristölautakunnan päätöksen 2.12.2021 § 86 uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätöksen perusteluiden mukaan valituksenalaisessa päätöksessä ei ole riittävästi otettu huomioon liito-oravan esiintymistä hakkuualueella eikä päätöksessä asetettu ehto turvaa riittävästi liito-oravan suojelua. Myöskään suunnitellun hakkuualueen merkitystä saukon elinympäristönä ei ole riittävästi selvitetty.

Maastokatselmus

Hakkuualueen maisematyölupahakemuksen uudelleen käsittelyn selkeyttämiseksi järjestettiin 21.9.2023 maastokatselmus. Maastossa tarkasteltiin erityisesti kohteita, joista puunostaja ja luontokartoittaja olivat tehneet havaintoja liito-oravan esiintymisestä alueella. Katselmuksessa tarkasteltiin Metsäkeskuksen maastokartoitusraportissa mainitut kaksi metsälain 10 §:n kohdetta. Lisäksi tarkasteltiin Katlakosken varren maaston kaltevuutta ja suojakaistojen riittävää leveyttä maa-aineksen jokeen kulkeutumisen estämiseksi ja saukon mahdollisen elinympäristön turvaamiseksi. Katselmuksessa olivat läsnä maanomistajan kutsumat tahot, kuten hakkuuta valvova viranomainen (Metsäkeskus) ja luonnonsuojelulakia valvova viranomainen (ELY-keskus).

Täydennetty hakemus

Luvan hakija on toimittanut 17.11.2023 tarkennetun hakkuusuunnitelman. Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on esitetty päätehakkuu ja uuden taimikon (mätästys ja kuusen istutus) perustaminen 3,7 hehtaarin alueelle.

Joen välitön läheisyys (5 metrin leveydeltä) jätetään kokonaan käsittelemättä. Kokonaan käsittelyn ulkopuoleisen alueen jälkeen on suunniteltu 10-15 metriä leveä suojakaista. Suojakaistan aluetta ei avohakata eikä suojakaistalla tehdä maan muokkausta. Suojakaistalta kuitenkin poimitaan hyvälaatuista järeämpää puustoa. Lehtipuut ja lahoppuut jätetään. Tarkennetun suojakaistan mukaisten toimien ei maastokatselmuksessa todettu vaarantavan maisemallisesti eikä luonnonsuojelullisesti joen ranta-aluetta.

Liito-oravahavainnot on merkitty lisäselvityksen liitteenä oleville kartoille. Pesäpuiksi tulkittavissa olevat puut jätetään pystyyn, lisäksi säästetään puusto, joka sisältää ruokailupuut (haavat, koivut, lepät), ruuan varastointiin sopivat tuuheaoksalet kuuset ja tarvittava suojapuusto. Liito-oravalle sopivia ruokailupuita jätetään pystyyn myös muualle kuin varsinaiselle lisääntymispaikalle ja levähdyspaikalle. Kolopuut jätetään pystyyn. Juuri ennen hakkuuta kartoitetaan vielä uudelleen liito-oravatilanne optimaalisena ajankohtana (keväthangilla) ja päivitetään mahdollisesti tarvittavat lisärajaukset.

Metsälaki 10 §:n mukaiset alueet on merkitty liitteenä oleville kartoille. Suomen Metsäkeskus on hakkuuta valvovana viranomaisena suorittanut hakijan pyynnöstä hakkuualueella tarkastuksen. Tarkastuksessa tunnistettiin kohde "Rehevät korvet, muut huomioon otettavat luontokohteet" sekä kohde "Rehevät korvet, metsälaki". Molempien elinympäristöjen pinta-ala on 0,2 hehtaaria. Metsäkeskuksen ohjeistuksen mukaan kohteilla saa tehdä vain poimintaluonteista hakkuuta kohteen ominaispiirteet säilyttäen. Maan muokkaaminen on rehevät korvet luokituksen alueella kielletty. Ennen hakkuiden aloittamista edellä mainitut kohteet merkitään maastoon ja niillä toimitaan Suomen Metsäkeskuksen ohjeistuksen mukaisesti.

Tarkennetun hakkuusuunnitelman mukaisen hakkuun toteuttamisen ei katsota vaarantavan liito-oravan elinympäristöä. Lisäksi joenrannan 20 metrin levyisellä suojavyöhykkeellä turvataan mahdollisen saukon elinympäristö ja lähes luonnontilaisen Katlakosken vesiluonto. Hakkuualueetta ei ole mitään osin suojeltu luonnonsuojelulain mukaisesti ja pinta-alaltaan 3,7 hehtaarin aluetta voidaan pitää pienimuotoisena ja vaikutusta maisemaan kohtuullisen vähäisenä.

Ehdotus:

Vs. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Ympäristölautakunta päättää, että maisematyölupa 21-123-M myönnetään kiinteistölle 224-405-0001-0052 tarkennetun maisematyölupahakemuksen mukaiselle 3,7 hehtaarin päätehakuulle. Hakkuissa tulee noudattaa, mitä täydennetyssä hakkuusuunnitelmassa on esitetty.

Päätöksen perustelut: Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on huomioitu tiedot liito-oravan elinympäristöstä. Hakkuiden toteuttaminen tarkennetun hakkuusuunnitelman mukaisesti ei vaaranna liito-oravan elinympäristöä. Joenrannan 20 metrin levyinen suojavyöhyke turvaa mahdollisen saukon elinympäristön sekä lähes luonnontilaisen Katlakosken vesiluonnon. Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain vaatimukset.

Käsittely:

Duncan Heathfield ehdotti Marianne Boströmin kannattamana: Ympäristölaitakunta päättää, että hakemus 21-0123-M hylätään. Ehdotettu hakkuusuunnitelma ei poikkea merkittävästi aiemmasta hakemuksesta. Hakemuksen mukana esitettyjen tietojen mukaan HAO:n

Ptk tark.

ratkaisussa yksilöimistä luonnonsuojeluvaatimuksista ei ole merkittävää uutta tietoa.

Marianne Boström veti kannatuksensa pois ennen omaa päästöehdotustaan, joten Duncan Heathfieldin ehdotus raukesi kannattamattomana.

Olli-Pekka Arvila ehdotti asian jättämistä pöydälle, mutta veti päätösehdotuksensa pois.

Marianne Boström ehdotti Elina Toikan kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteluun.

Päätös: Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Marianne Boströmin muutosehdotuksen, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

Evästyksenä merkittiin:

- Hakkuita ei tule toteuttaa liito-oravan lisääntymisaikana 15.3 - 31.7.
- ELY-keskuksen virallinen lausunto tarkennetusta hakkuusuunnitelmasta

Merkittiin, että valmistelija Petri livari poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen kokouksesta klo 19.15.

Täytäntöönpano: Luvan hakija
Karkkilan Luonnonsuojeluyhdistys ry
Uudenmaan ELY-keskus

Ympäristölautakunta 25.01.2024 § 4

Esittelijä: Vt. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Valmistelija: Vastaava rakennustarkastaja livari Petri

Ympäristölautakunta palautti 05.12.2023 § 84 oikaisuvaatimusta koskevan asian uudelleen valmisteluun. Lautakunta katsoi, että päätöksen tekemistä varten pyydetään ELY-keskukselta virallinen lausunto asiasta. ELY-keskus on antanut maisematyölupaa (21-123-M, kiinteistö 224-405-1-52) koskevan virallisen lausunnon 10.1.2024 sekä toimittanut lausuntoa täydentävän sähköpostin 12.1.2024. Lausunnoissaan Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että maanomistaja on esittänyt tarkennetun hakkuusuunnitelman, joka on käyty läpi maastossa. Suunnitelmassa on huomioitu tiedossa olevat liito-oravahavainnot. Lisäksi liito-oravan havainnot tarkistetaan vielä uudelleen ennen hakkuuta.

Ehdotus: Vt. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Ympäristölautakunta päättää, että maisematyöluupa 21-123-M myönnetään kiinteistölle 224-405-0001-0052 tarkennetun maisematyölupahakemuksen mukaiselle 3,7 hehtaarin päätehakuulle. Hakkuissa tulee noudattaa, mitä täydennetyssä hakkuusuunnitelmassa on esitetty. Hakkuita ei tule tehdä liito-oravan lisääntymisaikaan 15.3.-31.7.

Päätöksen perustelut: Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on huomioitu tiedot liito-oravan elinpiiristä. Hakkuiden toteuttaminen tarkennetun hakkuusuunnitelman mukaisesti ei vaaranna liito-oravan elinympäristöä. Joenrannan 20 metrin levyinen suojavyöhyke turvaa mahdollisen saukon

elinympäristön sekä lähes luonnontilaisen Katlakosken vesiluonnon. Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain vaatimukset.

Päätös:

Olli-Pekka Arvila teki Marianne Boströmin kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Ympäristölautakunta päättää, että maisematyölupa 21-123-M myönnetään kiinteistölle 224-405-0001-0052 tarkennetun maisematyölupahakemuksen mukaiselle 3,7 hehtaarin päätehakuulle. Hakkuissa tulee noudattaa, mitä täydennetyssä hakkuusuunnitelmassa on esitetty, sekä noudattaa ELY:n lausuntoa UUDELY 508/2023.

Hakkuita ei tule tehdä liito-oravan lisääntymisaikaan 15.3.-31.7.

Päätöksen perustelut: Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on huomioitu tiedot liito-oravan elinpiiristä. Hakkuiden toteuttaminen tarkennetun hakkuusuunnitelman mukaisesti ei vaaranna liito-oravan elinympäristöä. Joenrannan 20 metrin levyinen suojavyöhyke turvaa mahdollisen saukon elinympäristön sekä lähes luonnontilaisen Katlakosken vesiluonnon. Tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain vaatimukset.

Duncan Heathfield teki seuraavan muutosehdotuksen:

Ympäristölautakunta päättää hylätä hakemuksen Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti. Ehdotettu hakkuusuunnitelma on ristiriidassa lupaehtojen kanssa ja on epäselvää, mitä noudatetaan. Hakijan hakkuusuunnitelma on lupaa sallivampi. Helsingin hallinto-oikeus on jo hylännyt luvan. Uusi hakemus ei sisällä merkittävää uutta konkreettista tietoa, joka voisi muuttaa arviointia.

Duncan Heathfieldin esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty kannatettu muutosehdotus, joten asiassa on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestystä, siten että ne, jotka kannattavat vt. kaupunkikehitysjohtajan pohjaehdotusta äänestävät "JAA" ja ne, jotka kannattavat Olli-Pekka Arvilan tekemää muutosehdotusta äänestävät "EI". Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettussa äänestyksessä annettiin nolla (0) JAA-ääntä ja kahdeksan (8) EI-ääntä (Lehtonen, Sundström, Boström, Heathfield, Liesmala, Lindfors, Arvila, Sinervä), poissa yksi. Puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen Olli-Pekka Arvilan muutosehdotuksen äänin 0-8.

Merkittiin, että Duncan Heathfield jätti eriävän mielipiteen.

Merkittiin, että valmistelija Petri Iivari poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen kokouksesta klo 18.18.

Täytäntöönpano:

Luvan hakija
Karkkilan Luonnonsuojeluyhdistys ry
Uudenmaan ELY-keskus

Esittelijä: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Valmistelija: Vastaava rakennustarkastaja Iivari Petri

Helsingin hallinto-oikeus pyytää 5.3.2024 päivätyllä lähetteellään ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry:n tekemän valituksen johdosta. Valitus on tehty ympäristölautakunnan 25.1.2024 § 4 päätöksestä koskien maisematyölupaa 21-123-M. Lautakunnan lausunto on annettava viimeistään 30.4.2024. Valitus kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valituksessaan Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry vaatii ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista. Lisäksi Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys vaatii hallinto-oikeutta kieltämään maisematyöluvun täytäntöönpanon, kunnes hallinto-oikeus on antanut asiassa ratkaisun. Perusteluinaan yhdistys toteaa seuraavaa:

- ympäristölautakunnan päätös 25.1.2024 § 4 on luonnonsuojelulain ja Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 23.12.2022 vastainen
- ympäristölautakunnan päätöksen 25.1.2024 § 4 ehdot ovat ristiriitaiset, koska täydennetty hakkuusuunnitelma ja ELY-keskuksen lausunto ovat ristiriitaiset hakkuuiden ulkopuolelle jäävän rantavyöhykkeen osalta

Ehdotus: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavaa:

Valitus tulee hylätä, koska valituksessa ei ole esitetty mitään sellaista uutta, joka antaisi aiheutta päätöksen kumoamiseen. Ympäristölautakunnan päätöksessä on otettu huomioon hallinto-oikeuden palauttamispäätöksen perustelut. ELY-keskuksen lausunnon mukaan tarkennetun hakkuusuunnitelman mukaiset toimenpiteet eivät vaaranna liito-oravan elinympäristöä, mikäli liito-oravakartoitus tehdään juuri ennen hakkuuta. Päätöksessä on otettu huomioon myös saukon elinympäristö. Maisematyöluvapäätös ei ole luonnonsuojelulain vastainen.

Karkkilan rakennustarkastajan päätöksessä 1.10.2021 § 139 (21-123-M) on edellytetty vähintään 20 m suojavyöhykettä, joka tulee jättää kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle, eikä tätä maisematyöluvasta ole muutettu myöhemmin. Ympäristölautakunnan päätöksellä 25.1.2024 § 4 maisematyöluvasta ei ole ollut tarkoitus muuttaa em. ehtoa. Tämä ilmenee päätöksen perusteluista, joissa todetaan, että jokirannan 20 m suojavyöhyke turvaa lähes luonnontilaisen Katlakosken vesiluonnon.

Helsingin hallinto-oikeus on palauttamista koskevassa päätöksessään todennut, että ympäristölautakunnan päätöksessä ei ole huomioitu riittävästi liito-oravan esiintymistä. Hakijan toimesta on metsäasiantuntija suorittanut maastokäynnin alueelle ja tehnyt havaintoja liito-oravan esiintymisalueista. Tämän pohjalta tarkennetussa hakkuusuunnitelmassa esitetään kattava liito-oravakartoitus tehtäväksi juuri ennen hakkuuta. Ympäristölautakunta on päätöstä tehdessään katsonut, että maisematyöluvasta on myöntämiseksi liito-orava alueet selvitetty riittävästi. Koska maisematyöluva on voimassa kolme vuotta ja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoissa saattaa tapahtua muutoksia,

lautakunnan näkemys on, että lopullinen liito-oravaselvitys tulee tehdä vähän ennen hakkuita, kuten hakija on esittänyt. Myös ELY-keskus on todennut näin lausunnossaan.

Hallinto-oikeus mainitsee päätöksessään myös, että ennen ympäristölautakunnan päätöstä ei ole riittävästi selvitetty hakkuualueen merkitystä saukon elinympäristönä. Saukon pääasiallinen elinympäristö sijaitsee kapealla vyöhykkeellä veden ja maan yhtymäkohdassa. Elinalueet muodostuvat 10–30 km pituisista vesireiteistä, joten hakkuun vaikutusta elinalueeseen voidaan pitää vähäisenä. Elinympäristön turvaaminen on huomioitu hakkuulle määrättyssä lupaehdossa suojavyöhykkeestä.

Päätös:

Duncan Heathfield teki Tiina Hentunen-Vannisen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Nyt kun asia on palautettu lautakunnan käsiteltäväksi, toteamme, että:

1) Maisematyölupa (21-0123-M) ei ole muuttunut. HAO on aiemmin hylännyt sen 23.12.2022 tekemällään päätöksellä (H7453/2022).

2) HAO hylkäsi luvan ja pyysi lautakuntaansa tutkimaan hakemuksen uudelleen muun muassa seuraavista syistä:

o "... eikä liito-oravan esiintymistä alueella ole kattavasti selvitetty ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä"

o "Ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä ei myöskään ole riittävästi selvitetty suunnitellun hakkuualueen merkitystä saukon elinympäristönä ..."

3) Näitä ongelmia ei ratkaista lupaehdoilla, ei uudistetulla hakemuksella ja siihen liittyvällä aineistolla eikä ELY-keskuksen lausunnolla (UUDELY 508/2023). Kummastakaan asiasta ei ole uutta konkreettista tietoa:

o Liito-oravan tilanteesta ei ole uutta tutkimusta tai tietoa sitten edellisten, vuonna 2021 tehtyjen tutkimusten. Oravien elinympäristöt on tarkoitus kartoittaa luvan myöntämisen jälkeen ja ennen hakkuita.

Lautakunnallamme ei ole enää mahdollisuutta arvioida uusia tietoja tai tarkistaa hakkuusuunnitelman muutoksia.

o Saukkojen elinympäristöjen tarkastelu on täysin pinnallista, eikä siihen sisälly mitään asiantuntijalausuntoa.

Maisematyölupaa ei jälkikäteen ajatellen olisi pitänyt myöntää.

Tuomioistuimen tulisi ratkaista asia valittajan hyväksi ja palauttaa asia Karkkilan viranomaisten käsiteltäväksi.

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että oli suoritettava äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Heathfieldin muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin kuusi (6) JAA-ääntä (Toikka, Boström, Liesmala, Lindfors, Sinervä, Lehtonen) ja kaksi (2) EI-ääntä (Heathfield, Hentunen-Vanninen) ja yksi (1) TYHJÄ-ääni (Pihlaja).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 6-2 (1 TYHJÄ-ääni) pohjaehdotus tuli lautakunnan päätökseksi.

Merkittiin, että tehdään teknisenä korjauksena vuosiluvun vaihtaminen oikein.

Täytäntöönpano:

Luvan hakija
Karkkilan Luonnonsuojeluyhdistys ry

Ptk tark.

Helsingin hallinto-oikeus